

Kaposvári Egyetem
Pedagógiai Kar
Magyar Nyelvi és Kultúratudományi Tanszék
információtudományi szakcsoport
Kaposvár

OKTATÓI TEMATIKA

Informatikus könyvtáros BA képzés

Gyűjteményszervezés, archiválás

Tantárgyfelelős, előadó és szemináriumvezető oktató

DR. TÓSZEGI ZSUZSANNA PHD egyetemi docens

Tanszékvezető:
DR. KOVÁCS ZOLTÁN PHD

Célok

A hallgatók ismerjék meg a digitális könyvtári állomány kialakításának, archiválásának elméleti kérdéseit és gyakorlati tennivalóit.

Feladatok

Az információhordozók típusainak és szerepének bemutatása a tudásátadás történelmi folyamatában.

A digitalizálás elvi és gyakorlati kérdéseinek áttekintése.

A legfontosabb digitális könyvtárak gyűjteménye és szolgáltatásai.

A digitális könyvtári állomány gyarapítási, katalogizálási, szolgáltatási, megőrzési feladatainak megismerése és elsajátítása.

A tantárgy tartalma

Előadások, szemináriumok

HÉT		MUNKAPROGRAM	
ÓRA	MUNKAFORMA	A KONTAKTÓRÁK TÉMÁJA	EGYÉNI FELKÉSZÜLÉS
1.	Előadás/szeminárium	Az információátadás nagy korszakai	Kommunikációs korszakok
2.		A digitalizálás jelentősége a kulturális örökség megőrzése szemszögéből	Írásrendszerek kialakulása
3.		A digitális könyvtár fogalma / szinonimák	Szakirodalom áttekintése
4.		A digitális könyvtárak fejlődése / a Project Gutenbergtől a Web 2.0-ig	Honlapok tanulmányozása
5.		A nemzeti könyvtárak szerepe a digitális korszakban	The European Library
6.		Gyűjteményszervezés a hagyományos és digitális könyvtárban	A különbözőségek összegyűjtése
7.		A digitális könyvtár gyűjteménye Állományalakítás digitális környezetben	Digitális / digitalizált források
8.		A gyűjtemény formai és tartalmi feltárása	Katalogizálási példák gyűjtése
9.		Az elektronikus dokumentumok archiválásának kérdései. A megőrzés dilemmái	Tanulmányok, ajánlások áttekintése
10.		A honlapok, portálok archiválásának problémái Az Internet Archive projekt	Az Internet Archive honlapja
11.		A Nemzeti Digitális Adattár modellje	Az NDA honlapja
12.		A Nemzeti Audiovizuális Archívum gyűjteménye és szolgáltatásai	A NAVA honlapja
13.		Esettanulmány: a Digitális Irodalmi Akadémia	A DIA honlapja
14.		A jövő kihívásai	A félév tanulságai

Követelmények

Szeminárium

A félév során valamennyi hallgatónak ki kell dolgoznia és be kell adnia az oktató által kiadott témát (házipolgozatot).

Az aláírás feltétele

A konzultációkon való jelenlét; hiányzás legfeljebb egy alkalommal. A kiadott témából házipolgozat készítése és elektronikus formában, határidőre megküldése. A szemináriumokon való aktív részvétel, a házipolgozat, illetve a szemináriumi feladatok megfelelő színvonalú teljesítése.

Értékelés: gyakorlati jegy az ötfokozatú skálán

Kötelező irodalom

Portál program – könyvtárfejlesztési stratégia 2008-2013. (OSZK KI honlap)

Magda El-Sherbini – George Klim: Metaadatok és katalogizálási gyakorlatok. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 53. évf. 2006. 2. sz. 77-88. p.

Naylor, Bernard: Könyvtár az elektronikus korban : állományépítés és hozzáférés. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 48. évf. 2001. 2. sz. 71-76. p.

Tószegi Zsuzsanna: A könyvdigitalizálás egyes kérdései. In: Magyar Tudomány, 166. évf. 2006. 11. sz. p. 1376-1384.

Tószegi Zsuzsanna: A szövegdigitalizálás döntési folyamata. In: Könyvtári Figyelő, 52. évf. 2006. 2. sz. 245-260. p.

Sikeres digitalizálás lépésről lépésre. 1. 2. Gyakorlati útmutató. Kiadta a Minerva Working Group 6. Identification of good practices and competence centres

Rieger, Oya Y.: Preservation in the age of large-scale digitization. A white paper. CLIR, Washington, 2008. Ismerteti Horváth Péter: Archiválás a nagyméretű digitalizálás korában (Fehér könyv). In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 55. évf., 2008. 7. sz. 338-341. p.

Dobratz, Susanne–Liegmann, Hans–Tappenbeck, Inka: Digitális dokumentumok hosszú távú archiválása. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 49. évf., 2002. 12. sz. 493-495. p.

Weitz, Jay: Cataloging Electronic Resources: OCLC-MARC Coding Guidelines. OCLC, 2006 July

Honlapok*

[Magyar Elektronikus Könyvtár](#) ; [Digitális Irodalmi Akadémia](#) ; [NAVA](#) ; [EUROPEANA](#) ; [The European Library](#) ; [Project Gutenberg](#) ; [American Memory from the Library of Congress](#) ; [Internet Archive](#) ; [Gallica \(francia nemzeti digitális könyvtár\)](#) ; [Perseus Digital Library](#)

Ajánlott irodalom

Koltay Tibor: Virtuális, elektronikus, digitális. Bp., Typotex Kiadó, 2007

Kora András – Tószegi Zsuzsanna: Az irodalmi Nobel-díj hatása a Neumann János Digitális Könyvtár életére. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 50. évf. 2003. 3. sz. 95-99. p.

Oberhauser, Otto: Hosszú távú digitális archiválás: nemzetközi intézmények és szervezetek könyvtárorientált áttekintése. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. évf. 2004. 11. sz. 503-507. p.

Drótos László: eleMEK – Metaadat-kezelő rendszer digitális gyűjteményekhez. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 52. évf. 2005. 2. sz. 55-58. p.

Szőnyi Éva: Elektronikus dokumentumok feldolgozása az online katalógus számára. In: Könyvtári Figyelő, 51. évf. 2005. 4. sz. 741-750. p.

Internetes szakszavak és kifejezések értelmező szótára. Chrome Ball, Győr, 2008.

* A honlapok 2024-ben is elérhetők a megadott URL-eken.